

RAILNIEUWS-EXPRES

April 2009

RAILNIEUWS-EXPRES verschijnt maandelijks en kan gratis worden gedownload vanaf onze website www.hov-rn.nl

Redactieadres: Caan van Necklaan 246, 2281 BS RIJSWIJK

Internet: www.hov-rn.nl

Email: hov-rn@hov-rn.nl

Maandag 27 april a.s. NVBS afd. den Haag, herhaling beamerpresentatie Meet and Greet HOV-RN

www.nvbs.com/Afdelingen/DenHaag.htm

T I J D S C H R I F T E N

Op de Rails, april 2009, nummer 2009-4 * Na uitgebreid spoor- en tramnieuws uit binnen- en buitenland de volgende artikelen: Opkomst en ondergang van de magneetzweeftrein * Goederenvervoer in Nederland (vervolg) * Le Mans: de tram ook in de provincie * Drie railbedrijven op één locatie: Openluchtmuseum Beamish * Verenigingsnieuws * Railkalendar * Stichting NVBS-Excursies * Boekbespreking * Agenda * NVBS – Winkel * www.NVBS.com/Opderails

Rail Magazine, april 2009, editie 263 * Na uitgebreid spoor- en tramnieuws uit binnen- en buitenland de volgende artikelen: Leuk: Buizen naar Delfzijl * Herinneringen aan station Lage Zwaluwe (1) * De Bentheimer Eisenbahn (1) * Kleurrijk afvalvervoer (1) * Bombardier Bautzen * TramStore21, duurzaamheid voorop bij nieuwe tramremises * Modelspoor * www.railmagazine.nl

Railhobby stuurt ons helaas haar uitgaven niets meer toe ter recensie. Met een digitaal abonnement kunnen wij niet uit de voeten. Of de teksten zijn te klein (onleesbaar) of te groot waarbij de helft buiten beeld(scherm) valt. www.railhobby.nl

Fern-Express, nr. 1/2009. Geheel gewijd aan Zuid-Amerika en met name aan Argentinië, Brazilië, Ecuador, Peru, Chili en Bolivia, verdeeld over de volgende hoofdstukken: spoor in Colombia?; met de Boliviaanse trein naar Brazilië; personenvervoer per trein in Zuid-Amerika, Ecuador; de Sierra Verde express; met het Peruviaanse spoor naar de Hemel; per spoor naar de Inca's; Argentinië en Chili; van de Chileense Pacific naar de Argentijnse Atlantische kust; reizen per trein op z'n Argentijns; op reis met een lange-afstandstrein in Argentinië (een land waar het spoor na lange verwaarlozing weer in opkomst is). Tenslotte het Internationale nieuws. Alles zeer interessant. 52 blz. A4 in kleur en zwart/wit, nr 101, prijs € 10,80. www.fern-express.de

Schweizer Eisenbahn Revue, nr. 4/2009. Weer zeer veel Zwitsers en Internationaal nieuws. Hoofdstukken: proefritten met SBB Flirt in Noorwegen; plotselinge vergunning voor ÖBB Railjet; hoe nu verder met het Cisalpino verkeer; gelede motorwagens en tandradlocs voor Oostenrijk; afscheid ET 10.003 en 104 in het Montafongebied; Datacab uitvinding voor het goederenvervoer; nieuwe dienstregeling Zürich-Stuttgart; superopdracht uit Engeland voor Hitachi (waarde miljarden euro's) voor 1400 wagens (5- en 10-wagenstellen); pech bij de metro van Lausanne; concept van Bombardier voor dubbeldekkers die snel bochten nemen; Domino met problemen; in 2012 per tram vanuit Basel naar Weil am Rhein; geen tariefsverhoging tot 2010; laatste Bahnpost Bern-Brig. 48 blz. A4, kleur, prijs 10,50 euro. www.minirex.ch

Straßenbahn Magazin, April 2009, 41^e jaargang, nr. 234, ISSN 0340-7071*10815, 84 blz., € 7,90 los (in D.). In de vaste rubriek "Journal" lezen wij de volgende voornaamste zaken: In Düsseldorf wordt een tweede sneltramlijn aangelegd naar de jaarbeurs- en aanpalende sportterreinen (Arenabahnhof); ook wil men een lijn over de Rijn naar het vliegveld gaan aanleggen. In Saarbrücken wordt het huidige sneltramtraject verlengd tot Lebach. Het trambedrijf in het Oost-Duitse Plauen heeft sterk te lijden onder het afnemende aantal inwoners. De instorting in Keulen van het Noord-Zuid-sneltramtraject in de Severinstraße zorgde voor de vernietiging van het stadsarchief. In de stad Luik zou mogelijkerwijs de tram (al weer eens) terugkeren. Maar liefst 3 verschillende trambedrijven waren in de Luikse regio vroeger actief (SNCV, RELSE, Tramway Liégeois). In het Spaanse Alicante blijkt de sneltram een succesnummer te zijn. In de eveneens Spaanse stad Jaen moet in 2010 de tram gaan rijden. Het hoofdartikel gaat over de tram in Darmstadt, meer bepaald over tramlijn 3, thans en in het verleden. In het Oost-Duitse Cottbus is er een zo grote leegloop aan inwoners dat het trambedrijf aldaar bedrijfseconomisch in de problemen dreigt te geraken. In Karlsruhe werd eind januari 2009 een hypermoderne tramremise en dito werkplaats geopend (Betriebshof Gerwigstraße). In deel 2 over de drieassers in München (211 mw en 201 bw) blijkt dit tramtype M/m een succesnummer te zijn geweest. De stad Augsburg koos ook voor dit tramtype. In de Oostenrijkse stad Innsbruck verdwijnen geleidelijkaan de Düwag- en Lohner-gelede trams om plaats te maken voor de geheel vuurrood gekleurde Bombardier-lagevloertrams (Flexity Outlook). Het succes leidt voorts tot verdere tramnetuitbreidingen. In de havenstad Marseille rijdt nu de moderne tram (in bootvorm) (Bombardier, Flexity Outlook) tot ieders grote tevredenheid. Het was de enige stad in Frankrijk (met destijds 27 tramlijnen en 178 km tramspoor) die met nog slechts één tramlijn over van oud naar nieuw de overstap maakte (N.B.: Lille verloor wel zijn stadstram maar wist de streektram naar Roubaix te behouden en te moderniseren). In de rubriek modellen is met het oog op de Nürnberger speelgoedbeurs 2009 heel veel nieuw spul te bewonderen. Daaronder ook een Haagse PCC van de serie 1100 in de originele uitvoering van 1957, ook in dubbeltractie leverbaar (producent: Alfred Riess, Nürnberg). In de tweede helft van de vijftiger jaren werden in West-Duitsland nieuwe (strengere) voorschriften m.b.t. tramconstructies en – beveiligingen van kracht. Dit bleek nadien de doodsteek te zijn voor tal van kleinere trambedrijven. Een verslag. Het artikel over de gloednieuwe Dresdener tramremise annex werkplaats Döllitz is toe aan deel 2.

www.strassenbahn-magazin.de

ThN

B O E K E N

TRANSPRESS: **Dampflok Rhapsodie**. Udo Paulitz, geen onbekende in de kleurenfotografie in Duitsland, maakte een algemeen fotoboek voor 14,95 euro met een selectie van zijn foto's waaronder een aantal bekende opnames. De drie hoofdstukken: Kolen, water en vuur, de stomers in het depôt; Tonnen, kracht en kilometers: Stoom voor goederentreinen: Tempo, roet en warme olie: de stoomloc in de reizigersdienst. Echt een algemeen boek met enkele hoogtepunten maar ook met middelmaat. Eigenlijk verschijnen dergelijke boeken nog maar weinig omdat de meeste hobbyisten dit stadium voorbij zijn. Meer iets voor beginners; zijn die er nog bij de stoomtractie die al zo lang achter ons ligt?. Formaat 20 X 24,5 cm. www.paul-pietsch-verlage.de

Bij EISENBAHN KURIER verschijnen de volgende drie uitgaven: In de serie **Verkehrsknoten** ditmaal **Leipzig**. Meestal beperkt men zich in deze serie tot de periode na 1945. Ditmaal begint auteur Marks bij het begin, dus nog voordat het machtige HBf ontstond, bijvoorbeeld met de Leipzig-Dresdner Bahn. In dit boek is een flink hoofdstuk ingeruimd voor de trams en natuurlijk het Hauptbahnhof met bijvoorbeeld de al vanaf vóór 1940 stammende electrificatie naar Magdeburg. Verder de oorlog en de ellende erna met bijvoorbeeld de Trümmerbahn. Dan het leven van het spoor in de Sovjetzône en DDR. Andere items zijn het S-Bahn verkeer, de binnenscheepvaart en de luchtvaart (Zeppelins). Tram en bus, het spoorwegknooppunt Leipzig van 1960 tot begin 1980 en tot slot de Parkbahn in Auensee. Overzichtelijke kaarten, onder andere van vóór het HBf. Prima scherpe zwart/wit illustraties. 112 blz., meer dan 200 foto's, 30 X 21 cm., € 19,80. ISBN 978-3-88255-254-6.

Eisenbahn-Kurier Special 92, Privatbahn-Triebfahrzeuge 2009. Voorzover wij weten verscheen deze uitgave nu voor het eerst. De tientallen "Privatbahnen" in Duitsland zorgen voor een scala van verschillend materieel en kleurtjes. Overigens komen er steeds meer van deze lijnen bij omdat DB ook "normale" trajecten afstoot die dan ineens weer opbloeien. Voorin in deze uitgave staat een flinke lijst van betrokken "Bahnen". De inhoud is verdeeld over een beetje stoom (de ex-DDR smalpoorlijnen), elektrische- en diesellocs en motorrijtuigen. Het dieseldeel vormt verreweg het grootste deel. Hier komen we wat vreemde vogels tegen zoals de ex-DSB Nohab bolneuzen en de teruggekomen V200-en. Ook is er aandacht voor diesellocs die bijvoorbeeld ook bij de ÖBB rijden. Conclusie: zeer interessant en up to date. 98 blz kleur A4, kosten € 22,80. Bestelnummer 1841.

In de serie **Aspekte** verscheen nr. 28: **Eisenbahnen in Nord-Amerika**, deel 6, een wel zeer fraaie uitgave grotendeels gewijd aan de stoomtractie van klein tot supergroot. Eigenlijk omvat "zwischen gestern und heute" alles. Derhalve de historische en bijvoorbeeld de huidige Denver & Rio Grande stoomlijnen. De illustraties zijn voor een groot deel in zwart/wit. Verder is er nog een hoofdstuk gewijd aan de gasturbine-monsters van de Union Pacific vanaf de treinstellen van vóór 1940. Hier bijna alles in kleur. 98 blz. A4 voor € 11,80. Bestelnr. 1907. Ook zeer boeiend. <http://shop.eisenbahn-kurier.de>

D V D ' s

Eveneens bij EISENBAHN KURIER verschijnen de volgende drie DVD's: **Baureihe 52 gestern und heute** (von der Kriegslok zur Museumslok). Een blik op de historie met onder andere het ontstaan van deze serie van circa 7000 locs die het niet de geplande 10 jaar maar veel langer uithield zowel in Duitsland als in Polen en Tsjechoslowakije die ze weer uit de Russische voorraad moest kopen. Bij de Reichsbahn reden ze tot de 90-er jaren, bij de DB was het al vóór 1960 over. Uiteraard ook mooie scènes met de museumlocs. Speelduur 1 uur, de prijs 19,80 euro, bestelnr. 8187.

Een nieuw gestarte serie heet **Historische Bahnen der Welt**. Dit keer gewijd aan Italië, Spanje en Engeland. Werner Rebe filmde in de 50- en 60-er jaren van de vorige eeuw meest stoomtractie zoals de Garratts in Spanje, Kings Cross in Londen met de A4 stroomlijners, de Franco-Crosti's in Italië, maar ook in dit laatste land het draaistroomgebeuren van de zeer antiek uitzijnde locs uit de begintijd van de electrificatie. 40 minuten genieten voor 16,80 euro, bestelnr. 8192.

Eisenbahn Videokurier nr. 82. Hoofdonderwerp dit keer de Badische IV-H (onder andere de 18.316). De snelheidsloc onder andere van de Rheingold in de 30-er jaren. Na 1945 bekend als proeflocs in Minden. Verdere onderwerpen: Inno-trans 2008 (de jaarlijkse productenshow op spoorgebied); Baureihe 52 van oorlogs- tot museumloc; Baureihe 120 de eerste DB-draaistroomloc; Modellbahn groot formaat (de spoor 0 baan van het Dresdner Verkehrsmuseum); herinneringen aan de "Gläserne Zug"; de vaste rubriek Bahnnews en tenslotte de eveneens vaste terugblik: V80. Speelduur 1 uur. Zeer interessant. 17,80 euro, bestelnr. 8082. <http://shop.eisenbahn-kurier.de>

A G E N D A (BINNENLAND)

t/m 17 mei: Expositie "De Wachtkamer van de Koningin" over de Koninklijke wachtkamer van station Apeldoorn. Voorwerpen, prenten, kaarten en foto's en verhalen. Op 21 en 22 februari is modelspoorweekend. Museum CODA, Vosselmanstraat 299 te 7311CL Apeldoorn. <http://www.coda-apeldoorn.nl/>

- t/m 1 juni:** Tentoonstelling in samenwerking met het Historisch Genootschap De Blauwe Tram over de "Bollenlijn". Panorama TulipLand te Voorhout, Jacoba van Beierenweg 79. Dagelijks van 10.00 tot 17.30 uur. Daarna t/m augustus, elke dinsdag en zondag van 10.00 tot 17.00 uur.
- t/m 31 augustus:** tentoonstelling over 130 jaar IJzeren Rijn in het Roerstreekmuseum, Kerkplein 10 te St. Odilienberg. Voor openingstijden zie de website: www.roerstreekmuseum.nl/
- ~~18 april:~~ Open dag bij Veolia te Heerlen **GAAT NIET DOOR !!!**
- 18 april:** 12e editie van "Race The Train". Een unieke hardloopwedstrijd tegen de stoomtrein van de STAR. www.stadskanaalrail.nl
- 18 en 19 april:** (10-17 u) Modelbouw en Miniatuur in de Darling Market, Volmerlaan 12 te Rijswijk. www.exprijswijk.nl
- 24 april t/m 12 juli:** Tentoonstelling "De Blauwe Tram, halte Voorschoten" in het Historisch Museum Voorschoten, Voorstraat 17 te Voorschoten. Openingstijden: Elke vrijdag, zaterdag en zondagmiddag van 14.00-17.00 uur. Toegang gratis, een vrijwillige bijdrage wordt op prijs gesteld. www.historischmuseumvoorschoten.nl
- 25 april:** De DGEG organiseert een stoomrit naar de VSM. Met 41 360 vanuit Köln tot Emmerich. Hier neemt 23 076 de trein over naar Arnhem – Dieren – Beekbergen – Deventer – Zutphen – Arnhem – Emmerich. Dan weer verder met 41 360 naar Köln. Info op: <http://www.dgeg.de/> en dan op "alle Termine".
- 25 en 26 april:** "Heimwee Expres" vanaf het Spoorwegmuseum te Utrecht over de Oosterspoorlijn naar Hilversum v.v. Vertrektijden NSM: 12.15 uur, 13.29 uur, 14.59 uur. Materieel: kijk op <http://www.spoorwegmuseum.nl/>
- 26 april:** Rondrit met de Corus Excursietrein over het bedrijfsterrein van Corus. Vertrek Velsersbosch (gelegen nabij de hoofdingang van Corus IJmuiden) 10.45 uur. Info en reserveren: www.csy.nl
- 30 april:** Koninginnedagrit van de Stichting NVBS-Excursies. Met reeks 43 naar de Bocq-vallei (B). www.nvbs.com
- 2 mei:** Viering 100-jaar tram op Goeree bij de RTM Ouddorp. www.rtm-ouddorp.nl
- 9 mei:** De DGEG organiseert een excursie naar de SSN en de Keukenhof. Voor de trein staat diesellocc 212 007. Info op www.eisenbahnmuseum-bochum.de
- 9 en 10 mei:** Stoomweekend bij de Friese Stoomtrein Maatschappij (FSM). <http://www.friesestoomtreinmaatschappij.nl/home>
- 16 mei:** treinenmanifestatie TreiNS te Alkmaar. De SSN rijdt een speciale trein vanuit Rotterdam, getrokken door de 65 018 en 01 1075. Info op www.stoomstichting.nl
- 20 t/m 24 mei:** Week van de Nostalgie bij de ZLSM <http://www.miljoenenlijn.nl/>
- 21 mei:** (Hemelvaartsdag): 25^e Nationale Stoomtreindag.
- 21 mei:** Eerste dag van openstelling van het Haags Openbaarvervoer - museum. www.hovm.nl
- 21 t/m 23 mei:** Stoom- en Energiefestival in Almere Haven. www.almerestoomfestival.nl
- 21 t/m 24 mei:** evenement "Sporen naar het verleden" bij de stoomtrein Goes-Borsele. www.destoomtrein.nl
- 21 t/m 24 mei:** Festival "Stations onder Stoom" bij de Museumstoomtram Hoorn-Medemblik. www.museumstoomtram.nl
- 24 mei:** Open dag remise Hillegersberg, Kootsekade 19 te Rotterdam. Thema: werkmaterieel. [www.lijn10.nl](http://www lijn10.nl)
- 30 en 31 mei:** "Heimwee Expres" vanaf het Spoorwegmuseum te Utrecht over de Oosterspoorlijn naar Hilversum v.v. Vertrektijden NSM: 12.15 uur, 13.29 uur, 14.59 uur. Materieel: kijk op <http://www.spoorwegmuseum.nl/>
- 30 mei:** 10-15 uur: Modelspoorbeurs te Houten. Euretco-Expo-Center. <http://www.modelspoorbeurs.nl/>
- 31 mei:** Rondrit met de Corus Excursietrein over het bedrijfsterrein van Corus. Vertrek Velsersbosch (gelegen nabij de hoofdingang van Corus IJmuiden) 10.45 uur. Info en reserveren: www.csy.nl
- 1 juni (2^e Pinksterdag):** Oude voertuigendag bij de RTM Ouddorp. www.rtm-ouddorp.nl
- 7 juni:** De VSM rijdt de "Corus Express" met stoomlocs 23 071 en 23 076. www.stoomtrein.org
- 20 en 21 juni:** Stoom- en Dieseldagen bij de Stoomtrein Valkenburgse Meer. www.smalspoormuseum.nl
- 28 juni:** Rondrit met de Corus Excursietrein over het bedrijfsterrein van Corus. Vertrek Velsersbosch (gelegen nabij de hoofdingang van Corus IJmuiden) 10.45 uur. Info en reserveren: www.csy.nl
- 4 juli:** Modelbouwbeurs bij de RTM Ouddorp. www.rtm-ouddorp.nl
- 4 en 5 juli:** "Heimwee Expres" vanaf het Spoorwegmuseum te Utrecht over de Oosterspoorlijn naar Hilversum v.v. Vertrektijden NSM: 12.15 uur, 13.29 uur, 14.59 uur. Materieel: kijk op <http://www.spoorwegmuseum.nl/>
- 11 en 12 juli:** Stoomtreindagen bij de ZLSM. www.miljoenenlijn.nl
- 25 en 26 juli:** "Heimwee Expres" vanaf het Spoorwegmuseum te Utrecht over de Oosterspoorlijn naar Hilversum v.v. Vertrektijden NSM: 12.15 uur, 13.29 uur, 14.59 uur. Materieel: kijk op <http://www.spoorwegmuseum.nl/>
- 26 juli:** Rondrit met de Corus Excursietrein over het bedrijfsterrein van Corus. Vertrek Velsersbosch (gelegen nabij de hoofdingang van Corus IJmuiden) 10.45 uur. Info en reserveren: www.csy.nl
- 29 augustus:** 10-15 uur: Modelspoorbeurs te Houten. Euretco-Expo-Center. <http://www.modelspoorbeurs.nl/>
- 29 en 30 augustus:** "Heimwee Expres" vanaf het Spoorwegmuseum te Utrecht over de Oosterspoorlijn naar Hilversum v.v. Vertrektijden NSM: 12.15 uur, 13.29 uur, 14.59 uur. Materieel: kijk op <http://www.spoorwegmuseum.nl/>
- 30 augustus:** Rondrit met de Corus Excursietrein over het bedrijfsterrein van Corus. Vertrek Velsersbosch (gelegen nabij de hoofdingang van Corus IJmuiden) 10.45 uur. Info en reserveren: www.csy.nl
- 5 en 6 september:** Manifestatie "Terug naar Toen" bij de VSM. www.stoomtrein.org
- 12 september:** Open monumentendag
- 26 en 27 september:** "Heimwee Expres" vanaf het Spoorwegmuseum te Utrecht over de Oosterspoorlijn naar Hilversum v.v. Vertrektijden NSM: 12.15 uur, 13.29 uur, 14.59 uur. Materieel: kijk op <http://www.spoorwegmuseum.nl/>
- 27 september:** Rondrit met de Corus Excursietrein over het bedrijfsterrein van Corus. Vertrek Velsersbosch (gelegen nabij de hoofdingang van Corus IJmuiden) 10.45 uur. Info en reserveren: www.csy.nl

3 oktober: Open Dag bij de NedTrain-vestiging te Tilburg in het kader van 140 jarig jubileum. De laatste gelegenheid om het bedrijf te bezichtigen voor de definitieve sluiting.

10 oktober: 10-15 uur: Modelspoorbeurs te Houten. Euretco-Expo-Center. <http://www.modelspoorbeurs.nl/>

24 en 25 oktober: "Heimwee Expres" vanaf het Spoorwegmuseum te Utrecht over de Oosterspoorlijn naar Hilversum v.v. Vertrektijden NSM: 12.15 uur, 13.29 uur, 14.59 uur. Materieel: kijk op <http://www.spoorwegmuseum.nl/>

25 oktober: Rondrit met de Corus Excursietrein over het bedrijfsterrein van Corus. Vertrek Velsersbosch (gelegen nabij de hoofdingang van Corus IJmuiden) 10.45 uur. Info en reserveren: www.csy.nl

28 en 29 november: "Heimwee Expres" vanaf het Spoorwegmuseum te Utrecht over de Oosterspoorlijn naar Hilversum v.v. Vertrektijden NSM: 12.15 uur, 13.29 uur, 14.59 uur. Materieel: kijk op <http://www.spoorwegmuseum.nl/>

12 december: 10-15 uur: Modelspoorbeurs te Houten. Euretco-Expo-Center. <http://www.modelspoorbeurs.nl/>

26 en 27 december: "Heimwee Expres" vanaf het Spoorwegmuseum te Utrecht over de Oosterspoorlijn naar Hilversum v.v. Vertrektijden NSM: 12.15 uur, 13.29 uur, 14.59 uur. Materieel: kijk op <http://www.spoorwegmuseum.nl/>

A G E N D A (BUITENLAND)

BELGIË

1, 2 en 3 mei: Stoomfestival 2009 bij het Stoomcentrum Maldegem. <http://www.stoomcentrum.be/> Stoomlocomotief 5 van de Museumstoomtram Hoorn-Medemblik (en van Belgische origine), zal tijdens het evenement een gastoptreden verzorgen bij onze Zuiderburen.

16 mei: grote parade van "Bolle Neuzen" - de Nohab's - op de Chemin de fer du Bocq. Organisatie: Toerisme en Spoorpatrimonium (TSP). www.pfttsp.be

19 juli: Dag van het patrimonium bij de Stoomtrein der drie Valleien. Intensief verkeer van treinen tussen Mariembourg en Treignes met meerdere belgische railbussen (4610, 554.11, 4407) en de diesellocomotieven afkomstig van de SNCB (5120, 6086, 7304) of van de belgische industrieën (9008). <http://cfv3v.in-site-out.com/>

13 september: Open monumentendag.

26 en 27 september: Stoomfestival bij de Stoomtrein der drie Valleien. <http://cfv3v.in-site-out.com/>

DUITSLAND

~~20 juni: Open dag bij de Bonthheimer Eisenbahn.~~ **GAAT NIET DOOR !!!**

1 en 2 augustus: Speciale dagen voor de "Eisenbahnfreund" bij de Museumlijn Bruchhausen-Vilsen – Heiligenberg – Asendorf. Inzet zoveel mogelijk rijvaardige materieel. www.museumseisenbahn.de

8 en 9 augustus: Weekend van de Eisenbahnfreund bij de Selfkantbahn. 38 jaar stoomtractie, al het materieel op pad. <http://www.selfkantbahn.de/>

LUXEMBURG

9 en 10 mei: 150 jaar spoorwegen in Luxemburg. Materieelshow. www.eisebunn.lu

POLEN

2 mei: jaarlijkse stoomloc-parade in Wolsztyn. <http://www.parowozy.com.pl/>

Met deze agenda vervalt de agenda uit onze vorige editie.

Nadere info uitsluitend bij de betrokken organisatoren.

Alle aankondigingen zijn onder voorbehoud van wijzigingen, typerfouten e.d.

Programma Rail Theaters

Rail Theater Amsterdam

Slotermeerschool, Burg.Fockstraat 85, A'dam-Slotermeer. Aanvang alle voorstellingen 20.00 uur.

Do 16/04: Postvervoer over de rails in Nederland. Dia's van Georg Groenveld.

Do 23/04: "2008 uitgelicht" met films over: Dortmund ondergronds; GVB 2008; Graz 130; 40 jaar na dato: NVBS excursie herhaald. Presentatie Hans Vos.

Historie Theater Voorburg

Zaal De Voorhof, Herenstraat 77 te Voorburg. Aanvang alle voorstellingen 20.00 uur.

De hierna aangekondigde voorstellingen van maker Aad de Wolf hebben betrekking op stads- en streekhistorie.

Vr 17/04: Diaklankbeeld "s-Gravenhage in de jaren rond 1900, Den Haag bij gaslicht"

Do 23/04: Diaklankbeeld "Voorburg Dorp aan de Vliet, de Vliet in vroeger eeuwen"

RAILFOTO**lijst nr. 8.****GBHTM-Den Haag, 1968, 1969.**

zwart/wit foto's 10x15 cm.

negatiefseries: 91, 92, 93, 96, 97.

fotonummer:	omschrijving:	datum:
1143.9106	lijn 9: Station HS – Schev.Kurhaus, emr 1131 (linksachter). Koninginnegracht bij de Riouwstraat. Naar het midden van de weg verschoven tramsporen i.v.m. de aanleg nieuw baanvak (laag) langs het water.	30.5.1968
1143.9108	lijn 10: Voorburg Station-Statenkwartier; emr 1141 in de oude boog van de Prinsegracht naar de Lijnbaan. Op de voorgrond: aanleg nieuwe boog. Reconstructie/aanleg vrije trambaan Prinsegracht.	30.5.1968
1143.9109	als 1143.9108, emr 1141 linksachter. Lijnbaan.	30.5.1968
1143.9110	railreiniger H 22, reclame: Nutsspaarbank. Boog Brouwersgracht / Prinsegracht.	30.5.1968
1143.9113	lijn 6: Station Mariahoeve-Leyenburg, emr 1018. Prinsegracht bij wissel naar Brouwersgracht. Aanleg vrije trambaan Prinsegracht.	30.5.1968
1143.9114	lijn 10: Statenkwartier-Voorburg Station, emr 1158 (rechtsachter). Prinsegracht bij Brouwersgracht. Aanleg vrije trambaan.	30.5.1968
1143.9116	lijn 6: Station Mariahoeve-Leyenburg, emr 1024. Prinsegracht bij de Jan Hendrikstraat. Aanleg vrije trambaan. Ongeveer op deze plaats is nu de inrit van de tramtunnel..	30.5.1968
1143.9121	lijn 10: Voorburg Station-Statenkwartier; emr 1216. Prinsegracht bij de Jan Hendrikstraat. Aanleg vrije trambaan.	30.5.1968
1143.9122	lijn 6: Station Mariahoeve-Leyenburg; emr 1003. Prinsegracht bij de Jan Hendrikstraat. aanleg vrije trambaan.	30.5.1968
1143.9128	lijn 10: Statenkwartier-Voorburg Station, emr 1117 (rechtsachter). Grote Markt, tijdelijke halte. Aanleg vrije trambaan.	30.5.1968
1143.9130	lijn 6: Leyenburg-Station Mariahoeve, emr 1024 (linksachter) beweegt zich door de verkeerschaos. Boog Brouwersgracht / Prinsegracht. Aanleg vrije trambaan.	30.5.1968
1143.9131	lijn 10: Voorburg Station-Statenkwartier, emr 1212. Prinsegracht.	30.5.1968
1143.9132	Prinsegracht, aanleg vrije trambaan. Verkeerschaos met daarin vastzittende lijn 10, emr 1145. De tram is nauwelijks zichtbaar, u bestelt deze foto voor de vele oude auto's en de situatie ter plekke.	30.5.1968
1143.9133	lijn 10: Voorburg Station-Statenkwartier; emr 1145; rechts: lijn 10: emr 1140. Prinsegracht. Aanleg vrije trambaan.	30.5.1968
1143.9134	Prinsegracht, aanleg vrije trambaan. Op de achtergrond: lijn 10: Voorburg Station-Statenkwartier; emr 1204. Verkeer en een groen/gele bus van lijn 22 zit klem tussen de tram en een gat in het wegdek	30.5.1968
1143.9227	Delft, Phoenixstraat. Aanleg vrije trambaan lijn 1 op de plaats waar vroeger huizen stonden. Links: spoorviaduct. Geen tram op de foto.	11.7.1968
1143.9228	lijn 1: Den Haag Centrum-Delft, emr 1203. Delft, Phoenixstraat t.h.v. de Schoolstraat. Aanleg vrije trambaan.	11.7.1968
1143.9229	Delft, Phoenixstraat. Aanleg vrije trambaan lijn 1. emr 1203 rijdt nog over de oude sporen.	11.7.1968
1143.9230	Delft, Phoenixstraat. Aanleg vrije trambaan lijn 1 bij de molen. Geen tram op de foto.	11.7.1968
1143.9231	als foto 1143.9230. Spoor langs de molen richting Delft.	11.7.1968
1143.9233	lijn 1: Delft-Den Haag Centrum, emr 1203. Delft, Phoenixstraat. Rechts: aanleg vrije trambaan.	11.7.1968
1143.9234	lijn 1: Delft-Den Haag Centrum; emr 1203. Delft, Phoenixstraat, oude situatie.	11.7.1968
1143.9235	lijn 1: Den Haag Centrum-Delft; emr 1207. Delft, Phoenixstraat, oude situatie met de molen op de achtergrond.	11.7.1968
1143.9237	lijn 1: Den Haag Centrum-Delft, emr 1205. Delft, Wateringsevest / Phoenixstraat. Links: aanleg vrije trambaan.	11.7.1968
1143.9303	lijn 1: Delft-Den Haag Centrum, emr 1207. Delft, Phoenixstraat boog Wateringsevest. Rechts: aanleg vrije trambaan.	11.7.1968
1143.9304	lijn 1: Den Haag centrum-Delft, emr 1215. Delft, Vrijenbanselaan.	11.7.1968
1143.9305	lijn 16: Moerwijk-Centrum, emr 1109 (linksachter) Boog Laakkade / Rijswijkseweg.	28.7.1968

1143.9306	lijn 10: Statenkwartier-Voorburg Station, emr 1208 (rechtsachter), daarvóór: lijn 1: emr 1206. Rijswijkseweg, halte Draaistraat.	28.7.1968
1143.9307	railreiniger H 21 na verbouwing. Stationsplein.	1.8.1968
1143.9309	Waldorpstraat / hoek Rijswijkseweg. Aanleg tramspooren voor de omleiding van de lijnen 1, 10 en 16 i.v.m. vernieuwing Laakbrug.	1.8.1968
1143.9310	Leeghwaterstraat. Omleidingspoor lijnen 1, 10, 16 (zie hierboven). Spoor richting centrum. Rechter spoor voorzien van bovenleiding, linker spoor zonder bovenleiding (NS goederenlijn).	1.8.1968
1143.9311	lijn 16: Centrum-Moerwijk, emr 1113. Rijswijkseweg bij Laakbrug.	1.8.1968
1143.9312	lijn 10: Voorburg Station-Statenkwartier, emr 1216; daarachter: lijn 1, emr 1217. Laakbrug, Rijswijkseweg.	1.8.1968
1143.9313	lijn 1: Den Haag Centrum-Delft, emr 1205. Rijswijkseweg bij Laakbrug.	1.8.1968
1143.9314	lijn 1: Den Haag Centrum-Delft, emr 1205 (linksachter). Laakbrug, Rijswijkseweg. Links: de met de hand te sluiten hekken.	1.8.1968
1143.9315	Den Haag, Laakbrug. Gezien vanaf het water met brugwachterhuis en de achter het hekwerk gedeeltelijk zichtbare lijn 1: emr 1204.	1.8.1968
1143.9316	lijn 10: Statenkwartier-Voorburg Station, emr 1201. Laakbrug.	1.8.1968
1143.9317	Geopende Laakbrug, zijde Slachthuisakade. Oude brug, kort hierna vernieuwt. Geen tram op de foto.	1.8.1968
1143.9318	lijn 10: Voorburg Station-Statenkwartier, emr 1120 (rechtsachter). Laakbrug, Rijswijkseweg.	1.8.1968
1143.9320	lijn 16: Centrum-Moerwijk, emr 1108. Laakbrug, Rijswijkseweg.	1.8.1968
1143.9321	lijn 16: Moerwijk-Centrum, emr 1113. Laakkade.	1.8.1968
1143.9323	lijn 9: Station HS-Schev.Kurhaus, emr 1121. Koninginnegracht. Tram nog over het oude (hoge) spoor. Rechts: aanleg lager gelegen sporen.	1.8.1968
1143.9325	lijn 9: Schev.Kurhaus-Station HS, emr 1129. Koninginnegracht (hoog).	1.8.1968
1143.9326	Koninginnegracht. Aanleg lager gelegen trambaan lijn 9 met pijlers voor het Hubertusviaduct. Geen tram op de foto.	1.8.1968
1143.9327	lijn 9: Schev.Kurhaus-Station H, emr 1127. Koninginnegracht (hoog).	1.8.1968
1143.9328	Koninginnegracht, links: oude trambaan met lijn 9: Station HS-Schev.Kurhaus, emr 1148 in de boog naar de Wittebrug; rechts: aanleg nieuwe verlaagde trambaan aansluitend op de nieuwe trambrug.	1.8.1968
1143.9330	lijn 9: Schev.Kurhaus-Station HS, emr 1150, rechts: emr 1131. Wittebrug	1.8.1968
1143.9331	Aanleg nieuwe trambrug lijn 9 bij Madurodam: Haringkade-Nieuwe Parklaan. Deze vervangt de route over de Wittebrug. Geen tram op foto.	1.8.1968
1143.9332	lijn 10: Statenkwartier-Voorburg Station, emr 1161 (rechtsachter). Prinsegracht, aanleg vrije trambaan. Nieuwe halte Lijnbaan.	1.8.1968
1143.9333	Railreiniger H 22 met daarachter lijn 6: Leyenburg-Station Mariahoeve, emr 1021. Brouwersgracht.	1.8.1968
1143.9335	Prinsegracht, aftakking Brouwersgracht. Aanleg vrije tram en busbaan, twee oude sporen en één nieuw spoor naast elkaar. Geen tram op foto.	1.8.1968
1143.9602	Remise Lijsterbesstraat, emr 36 met nieuwe beplating en geschilderd.	13.11.1968
1143.9603	Remise Lijsterbesstraat, links: emr 36, rechts: emr 1002.	13.11.1968
1143.9606	Rondrit STERN, emr 1002. Delft, keerdriehoek Stationsbrug.	13.11.1968
1143.9609	Rondrit STERN, emr 1002 (linksachter). Delft, eindpunt Westvest.	13.11.1968
1143.9613	interlokaal motorrijtuig 58. Remise Delftweg ('s-Graenmade).	13.11.1968
1143.9618	emr 36 + slijpahr H 25. Remise Lijsterbesstraat.	13.11.1968
1143.9619	emr 274. Remise Lijsterbesstraat.	13.11.1968
1143.9620	lijn 1: Delft-Den Haag Centrum, emr 1204. Delft, Phoenixstraat. Tram op vrije trambaan, oude sporen rechts zijn opgebroken.	24.11.1968
1143.9707	lijn 6: Station Mariahoeve-Leyenburg, emr 1013. Bezuidenhoutseweg bij Rijnstraat / Koningskade.	26.3.1969
1143.9708	Zwarteweg. Opbraak tramspooren / opstelspooren. (K&W-spooren).	26.3.1969
1143.9711	lijn 9: Station HS-Schev.Kurhaus, emr 1149. Koninginnegracht, nieuwe lage trambaan met Hubertusviaduct in aanbouw.	26.3.1969